

Co se děje
ve filharmonii

74

červenec – srpen

2011

• • • • •

**Filharmonie
Brno Philharmonic**

Foto na obálce (zleva):

Mgr. Zbyněk Matějů, od 9. června 2011 ředitel Filharmonie Brno
orchestr se šéfdirigentem Markovičem a sólistou Juozapatiseem zkouší v sále
Krakovské filharmonie
izraelský houslista Vadim Gluzman, sólista sezony 2011/2012
Aleksandar Marković bude i v příštích sezonách šéfdirigentem Filharmonie Brno

---

Úvodem

---

experimentální projekt sezony – Hudba obrazem ve Wannick Gallery

Vážení přátelé,
víceměně pravidelné (dvouměsíční) vydávání našeho nepravidelného bulletinu letos uvázlo – čekali jsme totiž na ředitele. Po poněkud kvapném odchodu Davida Marečka – na své nové místo v České filharmonii prostě musel nastoupit počátkem února stůj co stůj – jela filharmonie vytyčenou sezonou bez obtíží, připravujíc novou, takže oddalovaná volba nového ředitele zasáhla nejvíc právě naši *programovou přílohu*: chtěli jsme ho představit, jak se patří, a čekající na jeho jmenování propásli jsme konec abonentní sezony, takže nebylo k čemu přikládat. Využíváme tedy koncertů MHF Špilberk a začátku nové sezony, abychom svému dvojímu (přece jen odlišnému festivalovému a abonentnímu) publiku přiblížili situaci orchestru na rozhraní mezi dvěma sezonami a dvěma ředitelskými obdobími.

Připomínáme, že Mgr. Zbyněk Matějů se účastnil teprve druhého výběrového řízení (poté, co první bylo po prvním kole zrušeno) jako jeden z patnácti kandidátů a do své nové funkce byl uveden 9. června 2011.

Rozhovor

Co Vás přimělo přihlásit se ke konkurzu na místo ředitele brněnské filharmonie? Proč až ke druhému – a jaký je vůbec Váš vztah k Brnu?

Brno mám rád už dávno, žije tady moje sestra s rodinou a taky mi tady na Špilberku hráli mou hudbu ke Shakespearovi. Ale hlásit

Mgr. Zbyněk Matějů, ředitel FB

se na místo po Davidu Marečkovi mi původně vůbec nenapadlo; teprve když byl konkurz vypsan podruhé a když mi to navrhlo několik přátel-muzikantů (Mareček byl jedním z nich), na jejichž mínění dám, rozhodl jsem se to zkusit. Zvlášť když jsem mezitím dostal nabídku učit na JAMU kompozici filmové hudby.

Uvědomil jste si, co Vás tady ve filharmonii čeká?

Víte, ředitelé se zpravidla střídají v situaci, kdy ten dosavadní v něčem selhal, kdy už není v jeho silách řešit problémy, které během jeho působení nastaly. Jenže toto vůbec není tento případ – Mareček zanechal filharmonii v bezvadném stavu, orchestr podle toho, co jsem o něm dosud slyšel i jak ho poznávám sám, je plný vynikajících hráčů a hlavně drží pohromadě, což je nesmírně důležité; rozhádané těleso, byť sebelíp obsazené, je k ničemu. Všichni zdůrazňovali a zdůrazňují, že si s muzikanty výborně porozumím; ekonomických problémů se bát nemusím, od toho je tady pan Fürle. Nejsem samozřejmě tak naivní, abych si to představoval jako procházku růžovým sadem, ale na druhé straně jsem si řekl, že nemám co ztratit a tak to zkusím.

A co podle Vás rozhodlo, že jste mezi tolika uchazeči vyhrál?

To vůbec netuším, já jsem ke konkurzu přistupoval vlastně jako k takovému dobrodružství s tím, že nemám co ztratit a naopak mám filharmonii co nabídnout – zajímavé aktivity, zajímavé kontakty – ale co rozhodlo, fakt naprosto netuším. V posledním kole – s některými uchazeči jsem se poznal teprve ve finále – mně připadali všichni opravdu lepší, všichni se tvářili trochu jinak než já, jako skuteční manažeři. Měl jsem pocit, že jedná se skutečnými podnikateli, ale já jsem si na nic nehrál, byl jsem snad i malinko drzý, prostě jsem si stál i při posledním hovoru s komisí za svým. Říkal jsem si, že se jim to buď bude líbit, nebo nebude, ale nebude-li se jim to líbit, tak ať vyberou někoho jiného, já chci něco dělat a ne se jen podřizovat v teplém místečku.

Zmiňujete se o sobě jako o tvůrčím muzikantu a o těch ostatních jako o manažerech. Ale ředitel takové instituce, jakou je filharmonie, musí být přece především manažer...

Víte, já jsem samozřejmě především skladatel. Ale uživí-li se skladatel vážné hudby na volné noze patnáct let, tak to znamená, že je stejně manažer. O tom mne přesvědčovali přátelé – zkus to, když dokážeš lidi najít a přesvědčit, že potřebují tvoji hudbu, tak jsi prostě manažer. To není o tom, že člověk sedí doma a čeká na telefon; samozřejmě ony přijdou nabídky, ale spoustu věcí si člověk musí vydobýt sám, dát vzniknout řadě věcí, které by bez jeho přičinění vůbec nevznikly. A navíc – mne to skutečně baví; dal jsem třeba dohromady občanské sdružení, jehož jsem stále ještě předsedou, jmenuje se *Arcus caelestis* a podporuje umělecké nekomerční projekty a projekty pro školy; nebo jsem se víceméně z recese vsadil s filmaři, že udělám filmový festival – no a za půl roku byl na světě malý festiválek filmů pro děti – jmenoval se *Smíšek* a fungoval skvěle nejprve v mém rodném Rychnově a pak v Praze. Načež všichni sondažovali, jestli ho budeme dělat dál; velké festivaly zbystřily, že jim vznikla konkurence. Ale já jsem si říkal, že mě to zas už tak nebaví, každý rok...

Co nového chcete jako manažer přinést brněnské filharmonii?

Opakuji, že jsem naskočil do rozjetého, to jest dobře rozjetého vlaku, a nechci ho zabrzdit, naopak trochu zatopit pod kotlem. Chci zachovat všechno fungující – jen tak namátkou Mozartovy děti, systém abonentních koncertních řad, festival Špilberk. Pokud jde o nové aktivity, připadlo filharmonii – bez mého přičinění – pořádání dalších festivalů, Velikonočního festivalu duchovní hudby, Expozice nové hudby a Moravského podzimu, což s sebou nese spoustu práce; sám osobně bych však rád prostřednictvím svých styků umožnil filharmonii jezdit do dalších zahraničních destinací a nahrávat v mnohem větší míře filmovou hudbu. To první by mělo významně přispět rozpočtu filharmonie, to druhé i kapsám nevalně placených umělců.

Ted' jste mluvil jako manažer. Jako tvůrčí muzikant však určitě máte s filharmonii záměry řekněme umělecké, týkající se dramaturgie, sólistů, dirigentských hostů...

Příští sezona je v tomto ohledu hotova, na dalších budu spolupracovat velmi těsně s šéfdirigentem Markovičem. Dosud jsem se s ním moc nepoznal, ale nabyl jsem velmi pozitivního dojmu, že jsme takřikajíc naladěni na stejnou notu, takže se těším. Líbí se mi myšlenka *sólisty sezony*, kterou filharmonie aplikuje už druhý rok; rád bych ji rozšířil o nějaký druh aktivity na JAMU (workshop) a napadá mi dokonce, že bychom ji mohli v přespříští sezoně obsadit skvělým hornistou Baborákem. Podobně chci rozvíjet

spolupráci s vynikajícími zahraničními skladateli – tento způsob byl dosud ve filharmonii dost opomíjen (jediným rezidenčním skladatelem byl dosud Angličan Richard Blackford); znám několik skutečně významných tvůrců, kteří by se této role ochotně ujali. Hodně si slibují také od nově utvářeného vztahu k České filharmonii – její ředitel David Mareček, s nímž jsem se velmi spřátelil, jeví o svůj někdejší orchestr podrobný zájem a přichází s radami a podněty.

Slyšel jsem ve filharmonii vtípkovat, jak se na DI u Větrného Jeníkova zdravíte na cestě do práce a domů...

Já jezdím autobusem, takže by mě ze svého filharmonického Superbu ani nezahlédl.

Jste prvním mimobrněnským z dosavadních sedmi ředitelů filharmonie. Jak hodláte řešit tuto nesnáž?

Získat v Brně byt. Zatím přespávám u spřátelené rodiny; vychází mi všemožně vsříc, děti mě mají rády, ale trvale to samozřejmě udržitelné není.

A co Vaše skladatelská činnost?

Nehodlám se jí samozřejmě vzdát ani v nejmenším. Jsem zvyklý komponovat u klavíru a těším se, že nebudu v noci v Besedním domě vyrušován – a že sám nebudu nikoho rušit.

Zbyněk Matějů se synem

Poslední otázka: Vaše nejosobnější přání v tomto okamžiku.

Za prvé, aby fungovala rodina, abychom to zvládli, protože nevíme, do čeho jdeme; teď jsme všichni v euforii, děti se tváří velmi samostatně, ale jde o to, aby to vydrželo déle než čtrnáct dní. A za druhé, abych nezankl jako skladatel, to je pro mne také podstatné, stejně jako – to tedy za třetí – aby moje brněnské působení bylo přínosné pro filharmonii.

Co nezaznělo v rozhovoru:

Mgr. Zbyněk Matějů

se narodil (1958) a vyrůstal v Rychnově nad Kněžnou v rodině lékaře, amatérského muzikanta, houslisty v místním orchestru a organizátora koncertního života. V rodném městě vystudoval gymnázium a po maturitě odešel na Pražskou konzervatoř do kompoziční třídy Jindřicha Feldy; tam se zpočátku zabýval myšlenkou studovat ještě také konstrukci letadel na technice, ale náročnější látka ve vyšších ročnících a první skladatelské úspěchy daly jeho studiu vyhraněný směr: na HAMU si pak doplňoval své studium u Jiřího Pauera soukromými konzultacemi u Petra Ebena a (v roce 1984) účasti v mistrovském kurzu v Bayreuthu, po absolutoriu pak, jako stipendista Českého hudebního fondu, ještě studiem u Jiřího Dvořáčka a Svatopluka Havelky, s nímž si rozuměl ze všech nejlíp.

Jeho pokus o místo pedagoga na Katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty UK ztroskotal (po úspěšném konkurzu) na *kádrové nevhodnosti*; působil tedy (1986–1989) jako hudební režisér v pražském rozhlasu, pak byl tři roky interním aspirantem na HAMU, v letech 1992–1994 učil na Pražské konzervatoři a další rok na konzervatoři ve francouzském Toursu, kde také vedl univerzitní semináře.

Od roku 1995 tedy zůstal *skladatelem na volné noze*, jak o tom mluví ve svém rozhovoru, až do letoška, kdy spolu s místem ředitele filharmonie přijal také nabídku Janáčkovy akademie múzických umění týkající se působení na katedrách režie na Divadelní a skladby na Hudební fakultě. Sluší se podotknout, že tato výzva nebyla jediná: o jeho působení se zajímají také americké univerzity na Long Beach a v Eugenu (Idaho).

V jeho tvorbě se velmi organicky prolíná koncertní (symfonická, komorní vokální) hudba s hudbou, jež souvisí s optickým zážitkem (opera, balet, film, televizní seriál). Už ve výčtu jeho ryze symfonických skladeb najdeme vedle klasických forem (symfonie, koncert, koncertní capriccio) tituly jako *Symfonie-balet na motivy hry bratří Čapků Ze života hmyzu* nebo *Suita z baletu Čaroděj ze země Oz*. Soupis jeho komorních děl začíná (v roce 1981) klasickým *smyčcovým kvartetem* a pokračuje *dechovým kvintetem*, avšak jeho další čísla – většinou s poetickými názvy – jsou určena buď méně tradičním sestavám (*Alleluja pro soprán, harfu, tibetské*

... nad partiturou

mísy a varhany, Tichá poslušnost pro flétnu, klarinet, violu, violoncello a klavír) nebo sólovým nástrojům. Častá účast harfy v nich souvisí s povoláním skladatelovy paní, harfistky v operním orchestru pražského Národního divadla.

Široký mezinárodní ohlas však vyvolávají jeho balety (*Secret life, Komboloi* nebo v Brně dávaný *Čaroděj ze země Oz*), hudba k filmům (*Maharal, Silver A, Brainstorm, Možnost volby*) nebo televizním seriálům a Večerníčkům (*Strážce duší, Malý král, Žížaláci*). Výmluvnější než dlouhé výčty je ovšem poukaz na domácí i zahraniční ocenění: vedle dvacítky cen za koncertní skladby je to v roce 1986 mezinárodní cena Intervize a pařížská „Voya Toncitch“, 1994 vítězství v soutěži Donauballett a Prix Radio Bohemia, 1999 Mezinárodní cena UNESCO, 2007 divácké ceny festivalů ve Zlíně a v Třinci, 2008 také v kanadském Rimouski a v Saské Kamenici, v letech 2008–2009 dvakrát Elza za nejuspěšnější televizní film roku; v Soulu byli loni oceněni *Žížaláci*.

V současnosti připravuje skladatel premiéru opery *Bylo nás pět, zdálo se mi...* na libreto Arnošta Goldflama podle známé Poláčkovy knížky, jejíž děj se odehrává v jeho rodném Rychnově, a píše celovečerní balet *Čarodějův učeň* objednaný pražským Národním divadlem pro rok 2013. Na stole mu leží objednávky skladeb od světových souborů a orchestrů (Deutsche Kammerphilharmonie Bremen, Idaho Dance Theatre, komorní soubory z New Yorku, Pražská komorní filharmonie), loni mu byly na CD natočeny skladby na Novém Zélandě a ve Spojených státech.

Co se událo ve filharmonii

Vzhledem k tomu, že festival na Špilberku se – stejně jako ostatní festivaly vrcholného léta – považuje za součást *letní sezony*, která může patřit té doznívající stejně jako té nastávající, lze tu *lehce jubilejní* pětapadesátou považovat za uzavřenou a jako takovou ji hodnotit. Budiž řečeno, že i po poněkud náhlém odchodu ředitele Marečka (do svého nového působiště v České filharmonii musel nastoupit prvního února) dojela zcela hladce a na úrovni odpovídající pověsti orchestru, o němž pan primátor Onderka mluví jako o *nejlepší filharmonii na světě*. Taky ovšem díky tomu, že si dirigentští i sólističtí hosté počínali celkem ukázněně, nebo aspoň tak, že se to dalo zvládnout.

Z historického pohledu vypadá sezona hodně jako *dámská jízda* – ještě žádná před ní v sobě nesoustředila tolik a tak vynikajících ženských sólistek. Stačilo by už to, že její rezidenční sólistkou se stala pianistka **Olga Kern**, která ji ve Wannieck Gallery zahájila (dvojím) provedením Griegova koncertu a která poté vystoupila s dalšími pěti koncertními tituly na dalších pěti večerech, v Klasickém abonmá dokonce se svým dvanáctiletým synem a pod taktovkou svého bratra. V téže řadě se však už v prvním pořadu objevila harfistka **Kateřina Englichová** (s naším hobojistou Veverkou hráli – v brněnské premiéře – Lutostawského dvojkoncert), ve třetím izraelská klarinetistka **Shirley Brill** s nanejvýš brilantní interpretací vtipného koncertu Francaixova a ve čtvrtém norská trumpetistka **Tine Thing Helseth**, která přednesla rovnou dva trubkové koncerty, Hummelův a Haydnův. A připočteme-li k tomu ještě zjev a výkon litevské houslistky **Ruty Lipinaityte** (hrála v Koncertním abonmá koncert Rózsův), můžeme na uplynulou sezonu vzpomínat nejen jako na přehlídku špičkových výkonů (žádná z dam nezůstala nic dlužna své světové pověsti), nýbrž také jako na defilé ženských půvabů. A prakticky jedním dechem můžeme jmenovat ještě dvě sólistky z cyklu Jeunesses musicales, totiž malou **Báru Handzušovou** (jako vítězka Amadea hrála Mozartův *Klavírní koncert KV 488*) a už velkou **Lucii Kopsovou**, obdivuhodnou interpretku Bruchova *Prvního houslového koncertu*.

Lucia Kopsová hrála Bruchův koncert v cyklu Jeunesses musicales

Ve srovnání s touto dívčí převahou působí německý violoncellista **Daniel Müller-Schott** trochu jako chudák Ctirad ve Smetanově *Šárce*; nicméně i on přednesl ve spolupráci s Jakubem Hrušou svého Dvořáka s hlubokým porozuměním a přesvědčil nás, kteří jsme odedávna zvyklí slyšet tuto nádhernou skladbu poněkud jinak, že Dvořák už dávno není (vlastně nikdy nebyl) výsadním majetkem českých muzikantů.

Čtyřdílný cyklus Symfonického abonmá skončil tentokrát už počátkem března realizací dávného záměru šéfdirigenta Markoviče uvést (v Brně podle všeho poprvé) Schumannovo celovečerní oratorium **Ráj a Peri**. Schumannova hudba nekráčí po dramatických vrcholech, nabízí však pravé bohatství melodické invence, nevšední a výsostně poetické. Odpovídá tak ostatně duchu složitějšího libreta; k jeho porozumění se filharmonii poprvé (zásluhou dramaturga Žemly) podařilo něco, o čem marně usilovala už před lety, totiž využít na svém symfonicko-vokálním koncertě v Janáčkově divadle titulovacího zařízení.

Krátce nato, na přelomu března a dubna, řídil Markovič v Netradičním abonmá dva koncerty nazvané **Filharmonie jinak**, to jest s neobvyklými nástrojovými sóly. Nejbouřlivější ohlas sklidilo virtuózní řádění filharmonického klarinetisty Petra Vyslouzila na *tárogató*, nástroj maďarského folkloru.

Dubnové vystoupení filharmonie s Českým filharmonickým sborem v katedrále na Velikonočním festivalu duchovní hudby si připomínáme hlavně proto, že se před ní poprvé objevila další dirigentská osobnost srbského původu působící v českém hudebním životě, totiž sympatický **Marko Ivanović**.

Richard Blackford provedl mj. i svou skladbu *Hudba pro Carlow*

Poslední koncert Netradičního abonmá (**Z obou stran Atlantiku**) v Besedním domě řídil Richard Blackford. Anglický skladatel a dirigent byl před časem *rezidenčním skladatelem* sezony: na Špilberku uvedl svoje oratorium *Zrcadlo dokonalosti*, v sezoně pak svůj nový *houslový koncert*, který také (se sólistkou Marií Petříkovou, naší koncertní mistryní) natočil na CD. Tentokrát mu filharmonie hrála *Hudbu pro Carlow*. Instituci rezidenčního skladatele zamýšlí nový ředitel filharmonie obnovit: prestižní zahraniční orchestry se holedbají počtem skladeb, jež pro ně takoví *rezidenti* napsali.

Abonentní sezona orchestru skončila uprostřed května dalším šéfdirigentovým projektem, tentokrát ve Wannick Gallery:

Hudba obrazem spojila vnímání hudby s optickým vjemem různého druhu – Sibeliovu hvězdnou 7. symfonii provázela náročná montáž unikátních snímků z Hubbleova dalekohledu, Salonenovu skladbu *Foreign Bodies* baletní vystoupení a Skrjabinovu *Poému extáze* poetický filmový příběh.

Hlavní postavou úplně posledního abonentního koncertu sezony (v Komorním cyklu Spolku přátel hudby 26. května) byl odstoupivší ředitel filharmonie **David Mareček**, a to jako pianista. Nedbaje časového zaneprázdnění spojeného s novými úkoly v České filharmonii dokázal s dechovými hráči svého někdejšího orchestru a s houslistou Jiřím Němečkem nastudovat a provést Mozartův kvintet a Janáčkovu *houslovou sonátu* způsobem, jímž osvědčil nejen hráčskou profesionalitu, nýbrž také skvělý smysl pro souhru, jaký přísluší komorní hudbě.

Druhá půle května proběhla už ve znamení koncertních cyklů **letní sezony**: sedmnáctého zahajovala filharmonie s Altrichrem **mahlerovský festival v Jihlavě**, a to torzem Mahlerovy *Desáté symfonie* a Verdiho *Smuteční mši*. Pěťadvacátého absolvovala dvě

primátor Roman Onderka děkuje na benefičním koncertě v bazilice

různé akce na různých místech: odpoledne **slavnostní koncert „Mozartových dětí“** s dětskými sólisty (sedmi!) zaštitěný nejvyššími představiteli kraje a města, kteří se pak osobně účastnili ještě večerního **Májového koncertu** ve prospěch benefičního projektu „Brno a Jižní Morava bez hranic“ ve starobrněnské bazilice; obě vystoupení řídil Stanislav Vavřínek.

Na festivalu **Janáčkův máj**, který vstoupil do svého třiatřicátého ročníku, hrála filharmonie – po dlouhé době – pod taktovkou brněnského rodáka **Zdeňka Mácala**: 7. června provedla v Ostravě Dvořákových *Karneval, písňový cyklus* Milana Báčorka a Brahmsovu *Dvojkou*.

Ještě koncem května však zahájila v jedinečném prostředí třebíčské baziliky šestnáctý ročník festivalu třinácti měst **Concentus Moraviae**: ve spolupráci s Českým filharmonickým sborem Brno, pěvci Šaturovou, Škarkovou a Richardem Novákem provedla Schubertovu *Reginu Coeli* a Dvořákovy skladby – *Mši D dur* a *Te Deum*. Koncert dirigoval Kaspar Zehnder, ale jeho reprízu v německém Adorfu (2. července) převzal Tomáš Netopil – Zehnder je totiž vázán povinnostmi uměleckého ředitele festivalu ve švýcarském Murtenu, který si pod jeho vedením už zajistil významné místo na festivalové mapě Evropy; brněnská filharmonie na něm bude letos v srpnu (třemi koncerty) hostovat už podruhé.

Zahraniční činnost filharmonie v této sezoně neprobíhala dlouhotrvajícími zájezdy po vzdálených místech, nýbrž drobnějšími odskoky většinou do sousedních států. Přesto je bilance sedmnácti zahraničních koncertů úctyhodná, uvážíme-li, že mezi jejich destinacemi je několik hudebních center evropského významu a že celková dramaturgie takto pojatých zájezdů je mnohem pestřejší a náročnější, než jaká bývá na velkých turné, opakujících stále dva nebo tři pořady.

Prestížní a podle kritik také velmi úspěšný byl už říjnový mahlerovský zájezd s šéfdirigentem do Rakouska se dvěma koncerty ve **Štýrském Hradci** a dvěma v **Salcburku**, stejně jako pak lednový do **Lince**, kde zazněl Rózsűv *houslový koncert* s Rutou Lipinaityte a Stravinského *Svěcení jara*. Altrichrem řízené vystoupení ve **Weidenu** znovu připomínáme s pocitem závidi: německé provinční město disponuje koncertním sálem (Maxe Regra) pro devět set posluchačů!

Do Německa, to jest do **Norimberka** a **Stuttgartu**, vedl také další *standardní* zájezd se Svárovským koncertem února; zvláštní připomínku však zasluhuje dubnový (letecký) zájezd se stejným dirigentem do **Lisabonu**: jednak proto, že rozšířil působení filharmonie na evropskou zemi, v níž dosud nehrála, a jednak pro svou zvláštní náplň. Tvořily ji čtyři zhruba čtyřicetiminutové *půlkoncerty* s různým programem (ve třech dnech) začínající v nejrůznějších večerních hodinách (mezi sedmnáctou a dvaadvacátou).

Dva zájezdy do Polska (v dubnu a červnu) byly pozoruhodné také tím, že se jimi filharmonie vrátila do země, kde už velmi dlouho nehrála, třebaže v ní svou zahraniční činnost v roce svého vzniku začínala (na Varšavské jeseni 1956, kde na sebe velice příznivě upozornila) a třebaže pak do ní jezdila celkem

pravidelně. Letos tam tedy v **Novém Sadu** (Nowy Sącz) provedla s Pražským filharmonickým sborem a Petrem Altrichrem Dvořákovu *Svatou Ludmilu* (která ještě v Polsku nezazněla) a o pár týdnů později s šéfem Markovičem v **Krakově** mahlerovský pořad s *Písněmi potulného tovaryše* a *Čtvrtou symfonií*.

O festivalu **Murten Classic** byla už zmínka; letos na něj filharmonie jede bezprostředně po obou svých vystoupeních na Špilberku a bude je tam opakovat s oběma dirigenty (Markovičem a Zehnderem) i sólisty (Botvinovem a Bačkusem). A stejně jako loni se hned nato účastní festivalu **Allegro vivo** v nedalekém rakouském Hornu koncertem, který bude řídit jeho zakladatel a umělecký ředitel Bijan Khadem-Missagh.

Na sklonku sezony se smyčcová sekce filharmonie rozloučila se dvěma skvělými dlouholetými hráči: violista Pilát odešel do důchodu a kontrabasista Jelínek na JAMU.

Petr Pilát, jeden z nejlepších violistů, jaké kdy filharmonie měla, působil dlouhý čas jako zástupce prvního hráče, ale pak začal důsledně odmítat každou příležitost uplatnit se u prvního pultu, aby se mohl věnovat svým koníčkům. Prvním byla fotografie – jako první z filharmonických fotografů-amatérů nadšeně

zaznamenávajících události ze zahraničních zájezdů, dosáhl skutečně profesionální úrovně; vzhledem k tomu, že fotografů přibývalo, začal se věnovat něčemu výlučnějšímu, totiž entomologii. V okamžiku, kdy dokázal pojmenovat každého broučka doma i v cizině, však přešel na numismatiku a během několika let shromáždil sbírku mincí, k níž už nebylo lze z pozice soukromého sběratele nic přidávat. I vrátil se k fotografii, tentokrát zaměřené na letadla: kdykoli po něm byla na zájezdu shánka, pokaždé byl k nalezení na místním letišti; už řadu let vydává každý rok umělecky hodnotný kalendář obdivuhodně mapující netušeně bohatý mezinárodní provoz na letišti v Tuřanech. Třeba teď v důchodu začne pěstovat jako koníčka i muziku...

Miloslav Jelínek nastoupil do filharmonie (1989) jako žák svého předchůdce Jiřího Bortlíčka. Toho následoval nejen jako první kontrabasista a vedoucí kontrabasové skupiny ve filharmonii,

Petr Pilát

Miloslav Jelínek, docent JAMU

nýbrž také jako pedagog na JAMU – nemluvíme o sólistické činnosti, v níž svého učitele ještě daleko předčil. Specifickým oborem jeho aktivit je ovšem činnost organizační. Ví se, že ze všech smyčcových hráčů drží při sobě nejvíc kontrabasisté, a to v mezinárodním měřítku: když přijede filharmonie

poprvé do cizího města, tak zatímco se ostatní ještě nejistě rozhlížejí, sedí už kontrabasisté s místními kolegy u piva. Výsledkem je řetěz provázaných organizací pořádajících společně akce – soutěže, vystoupení, semináře, workshopy – a spolupracujících na propagaci kontrabasu také jako sólového nebo komorního nástroje. Jelínek založil v roce 1998 Českou společnost kontrabasistů, na jejíž každoroční setkání v Brně přijíždějí kontrabasisté z celého světa, a vede Brněnský kontrabasový orchestr složený z pedagogů JAMU a konzervatoře, jejichž žáků a členů filharmonie, vesměs nositelů četných soutěžních ocenění.

Kantiléna má od dubna **nové sborníky** přípravných oddělení – Sluníček se ujala **Mgr. Veronika Hružová**, Kantilénky **Mgr. Michal Jančík**. Nejvýznačnější vystoupení koncertního sboru Kantilény řízeného Jakubem Kleckrem v poslední době proběhlo jako součást **Dnů lidí dobré vůle** na Velehradě v předvečer svátku moravských věrozvěstů, to jest v pondělí 4. července večer. Slavnostnímu koncertu byla přítomna řada významných osobností, především Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský.

Co se bude dít ve filharmonii

Nastávající **šestapadesátá sezona filharmonie** bude zahájena obvyklým slavnostním a společenským aktem (s účastí významných osobností brněnského politického i kulturního života a filharmonických důchodců) ve středu 7. září v jedenáct hodin ve velkém sále Besedního domu.

Její plánovaný průběh netřeba popisovat, podrobnosti obsahuje už před časem vydaný katalog – včetně šéfdirigentova výkladu o nových dramaturgických trendech, jež ostatně bylo znát i na programech uplynulé sezony. Převratnou novinkou – především pro činnost filharmonické administrativy – je skutečnost, že filharmonie **přijímá organizaci Mezinárodního hudebního festivalu Brno** pořádaného městem Brnem od roku 1966. Jeho hlavní součástí, totiž **Moravský podzim**, se bude s operním festivalem *Janáček Brno* střídat jako bienále v letech s lichým letopočtem, takže k nejbližšímu filharmonickému Moravskému podzimu dojde v roce 2013.

Letošní ročník s námětem *Hudba svobody a nesvobody* proběhne ještě v režii ARS/KONCERTU a filharmonie na něm – poprvé za celých 45 let od vzniku festivalu – nevystoupí, jsouc v Japonsku; zato na něm provede *rezidenční sólista* její šestapadesáté sezony, izraelský houslový virtuos **Vadim Gluzman**, recitál výlučně ze skladeb pro sólové housle, což si může dovolit jen málo houslistů. Gluzman mezi ně patří.

Letošní podzimní **zájezd do Japonska**, už sedmý v historii filharmonie, byl připravován s patřičným předstihem; už po prvních zprávách o zemětřesení, cunami a následné jaderné katastrofě jej však filharmonikové ve svých představách odepsali. Japonská strana však takřka bezprostředně přispěchala s omluvou za to, že ho musí zkrátit o tři koncerty ve městech, jejichž koncertní sály byly zničeny tak, že je do plánovaného termínu nelze znovu postavit. Zájezd tedy proběhne třinácti koncerty mezi 14. zářím a 17. říjnem; v první části jej bude řídit šéfdirigent Markovič, ve druhé Leoš Svárovský. V pořadech se budou opakovat jména Bedřicha Smetany (*Z českých luhů a hájů*), Antonína Dvořáka (*Karneval, Novosvětská*) a Čajkovského (*Symfonie č. 5 a 6, houslový a klavírní koncert*); mezi navštívenými městy bude také Ósaka a – se třemi koncerty – Tokio.

Vydala **Filharmonie Brno, příspěvková organizace**

Náklad **2 000 výtisků**

Texty a rozhovor **Jiří Beneš**

Foto **Jef Kratochvíl, Martin Zeman** a **archív Filharmonie Brno**

Redakce **Jana Baláčová**

Grafická koncepce **Side2**

Sazba a produkce **Petr Tejkal Design**

Redakční uzávěrka **12/7/2011**

Statutární město Brno finančně podporuje
Filharmonii Brno, příspěvkovou organizaci

B | R | N | O